

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กรณีศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ตำบลวังหมี่
ชื่อผู้เขียน	ภัทษา ฉิ่งโส
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.อุษา บิ๊กกินส์
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กรณีศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ตำบลวังหมี่ โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 24 คน อันประกอบด้วย กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มชาวบ้าน กลุ่มบุคคลภายนอกชุมชน(เจ้าหน้าที่จากภาครัฐ และเอกชน) และกลุ่มนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กรณีศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ตำบลวังหมี่ ประกอบไปด้วย 5 รูปแบบ ที่สำคัญ คือ (1) รูปแบบการสื่อสารสองทางที่ไม่เป็นทางการ (2) รูปแบบการสื่อสารสองทางที่เป็นทางการและมีปฏิริยาโต้ตอบกันมาก (3) รูปแบบการสื่อสารสองทางที่ไม่เป็นทางการและมีปฏิริยาโต้ตอบกันน้อย (4) การสื่อสารทางเดียวที่ไม่เป็นทางการ (5) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ภูมิศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ด่าบลวังหมี ประกอบไปด้วย 2 ปัจจัยที่สำคัญ คือ (1) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่เป็นบริบท(สิ่งแวดล้อม)ภายนอก อันประกอบด้วย นโยบายของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ นโยบายมูลนิธิพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และการส่งเสริมจากสื่อมวลชน (2) ปัจจัยภายใน ได้แก่ สภาพพื้นที่ของชุมชน วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน และผลประโยชน์จากรายได้ที่จะได้รับ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ภูมิศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ด่าบลวังหมี ประกอบด้วย (1) ปัญหภายใน ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมัลลเทศก์อาสาเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ ความสับสนด้านข้อมูลและการให้บริการนักท่องเที่ยว และ ชมรมขาดผู้นำที่จะช่วยสานต่อการปฏิบัติงานด้านนโยบาย (2) ปัญหภายนอก ได้แก่ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานของรัฐในการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ขาดการสนับสนุนด้านบุคลากรของรัฐในการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน และ ขาดการสนับสนุนด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากหน่วยงานของรัฐ

โดยสรุปได้ว่า รูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ภูมิศึกษาชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ด่าบลวังหมี ประสบความสำเร็จในปัจจุบันได้นั้น ต้องประกอบไปด้วยรูปแบบการสื่อสารที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม และปัจจัยเกื้อหนุนการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

Thesis Title	Types of communication Supporting Ecological Tourism Management at Khao Yai National Park Case study :Gaur conservation and Tour Guide Club, Wang Mee District Nakhon Ratchasima Province
Author	Patcha Nilangso
Thesis Advisor	Assoc.Prof.Dr.Ousa Biggins
Department	Development Communication
Academic Year	2006

ABSTRACT

This research, entitled “Types of communication Supporting Ecological Tourism Management at Khao Yai National Park Case study : Gaur conservation and Tour Guide Club, Wang Mee District Nakhon Ratchasima Province , is a qualitative study which aimed to study the modes or types of communication which can be adapted to ecological tourism management at Khao Yai National Park along with studying the supporting factors, problems and obstacles of ecological tourism management. The Gaur club of Nakhon Ratchasima province Wang Mee district was the case study of this research. Research methods were applied to this study including documentary research, in-depth Interview of concerned persons and also conducting participant observation. The sample collected in this research had a size of 24 people, which consisted of influential group, village headmen, locals, state officials and tourists.

The research results:

1. There were five important types of communication which supported ecological tourism management at Khao Yai National park, using the Gaur conservation and Tour guide club as the case study. The five essential types are (1) Unofficial two-way communication (2) Official two-way communication with high level transition among commuters (3) Unofficial two-way communication with low level transition among commuters (4) Unofficial one-way communication (5) Participation communication.

2. Factors which support ecological tourism management at Khao Yai National Park case study Gaur conservation and Tour guide club were divided into two parts. (1) External

factors which included policies of Khao Yai Nation Park, policies Khao Yai Nation Park foundation and support of the media. (2) Internal factors which included the community's geography, the way of life, local culture, customs and benefits from fees.

3. Problems and obstacles in ecological tourism management at Khao Yai National Park case study Gaur conservation and Tour guide club consisted of (1) Internal problems and obstacles which were a conflicts among volunteering tour guides and the benefits they received, confusion of supplying information and service for tourists, and the club was lack of a leader who was willing to continue the policy. (2) External problems and obstacles which were lack of financial support from the government to promote ecological tourism management, lack of human resources supported by the government who are able to improve local people's quality to promote local tourism, and having insufficient support from the state in terms of public relations of ecotourism.

In conclusion, the most effective communication which can create a long-term success of ecological tourism management in the area must be consisted of participation communication and positive internal and external factors.

၂၀၂၀